

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูก
ควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

**Factors Affecting the Administrative Success of Merged Schools from
Small Schools' Amalgamations under the Office of
Uttaradit Primary Educational Service Area 1**

วัชรพงศ์ สุริยศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Watcharaphong Suriyot

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

E-mail: Redzealy@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับปัจจัยและแนวทางการบริหารโรงเรียนควบรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 จำนวน 210 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครู จำนวน 196 คน รวมจำนวน 210คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และด้านครูบุคลากร โดยภาพรวม ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหาร สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ควรมี ผู้บริหารที่ทันสมัย พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคใหม่ๆ เข้าใจบริบทท้องถิ่นชุมชน เข้าใจบุคลากร ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล สนับสนุนการควบรวมเพื่อประหยัดงบประมาณ ทรัพยากรเพื่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่สูงขึ้น ครูและบุคลากรครบชั้นครบทุกวิชาเอก

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ; การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก; โรงเรียนควบรวม; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

* วันที่รับบทความ : 3 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 4 ตุลาคม 2565

Received: September 3, 2022; Revised: October 3, 2022; Accepted: October 4, 2022

Abstracts

The purposes of this research were to study; factors of success, levels of factors, and administrative guidelines for managing the schools from small schools' amalgamations under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1. The research population was 210 school administrators and teachers under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1 including 2 sample groups of 14 school administrators and 196 teachers. The samples were selected using proportional stratified random sampling. The statistics used in data analysis included average, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results showed that the factors affecting the success of the management of the merged small schools under the Office of Uttaradit Primary Educational Service Area 1 consisted of 4 aspects as follows: administrators, local context, resources, and teachers and personnel. Overall, the most important factor was the administrators where the success factors of the management of the merged small schools should; be innovator executives who were up to date and ready for changes in the new age, understand the local community context, understand personnel, promote and support personnel to gain knowledge and understanding, have skills in using technologies in the digital age, support consolidation to save budget and resources, and, for the higher achievement of students, there should be enough teachers and staff to cover all classes and subjects.

Keyword : Factors affecting success; small school administration; amalgamated school; Uttaradit Primary Educational Service Area District Office 1

บทนำ

สืบเนื่องจากในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ดังมาตรา 9 (3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพ ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา และมาตรา 10 การจัดการศึกษานั้นรัฐให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีภารกิจหลักคือ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึงมีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่จากสภาพบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยและมีจำนวนประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดจากโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือ ขนาดกลาง เป็นเล็ก เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่าเมื่อครูไม่ครบชั้นเรียนและครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการการสอนหลายชั้นเรียนครูไม่สามารถสอนเต็มเวลาเต็มความสามารถเนื่องจากมีภารกิจด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเทียบเท่าโรงเรียนสายกลางและขนาดใจขาดสื่อเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เนื่องจากมีงบประมาณจำกัดตามจำนวนนักเรียนดังนั้นจะเห็นได้จากปัญหาด้านสภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำและผลการประเมินสภาพภายนอกสอง โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวนร้อยละสองอยู่ในระดับปรับปรุงร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้และร้อยละ 29.99 อยู่ในระดับดีและเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนโรงเรียนขนาดอื่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครองตามนโยบายเรียนดีเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพเช่นการตรึงค่านายหน้าคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่การหมุนเวียนครูเขาสอนการพัฒนาครูด้านภาษาอังกฤษด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology : ICT) รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) สร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยช่วยเหลือแบ่งปันกันในเรื่องทรัพยากรอาคารสถานที่สื่อวัสดุอุปกรณ์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการจัดทำแผนประสานเร่งพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถหยุดได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสร้างวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศด้วยหลายรูปแบบ เช่น ไตรภาคีจิตอาสา ศูนย์ปัญญวิทยาการบริหารจัดการแบบศูนย์โรงเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังได้เพิ่มมาประมาณเงินอุดหนุนรายหัวให้กับนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งระบบประถมศึกษาที่มีนักเรียน 120 คนลงมาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียน 300 คนลงมาและจัดทำโครงการวิจัยเพื่อกำหนดอนาคตโรงเรียนขนาดเล็กของประเทศไทยมี จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าในทุกภาคส่วนได้ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้เท่าเทียมโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเพื่อสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมายังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทั้งการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่กลายเป็นเพียงนโยบายการลดต้นทุนอย่างเดียวละเลยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสิทธิชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของโรงเรียนความยากลำบากความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนไปยังโรงเรียนเครือข่ายเนื่องจากการควมรวมโดยไม่คำนึงถึงสภาพบริบทด้านภูมิศาสตร์ห้องเรียนรวมถึงความรักหวงแหนท้องถิ่นของชุมชน คณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการแก้ไขปัญหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาควรมีการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์สภาพสังคมและความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเป็นองค์กรใน

การกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการในการครอบครองหรือขนาดเล็กและให้สารจากศาลในสังกัดสำนักงานเขตกรรมการการศึกษาพื้นฐานเป็นองค์กรรัฐนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการไปสู่การปฏิบัติโดยจะมีผลดังนี้

การควรวรรณโรงเรียนขนาดเล็กเป็นนโยบายการบริหารจัดการเรียนรู้ มีความชัดเจนสร้างความเข้าใจให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนและชุมชนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความขัดแย้งที่อาจเกิดจากความหวงแหนชุมชนท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายภาคีทางการศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ประหยัดคุ้มค่าทั้งบุคลากรวัสดุอุปกรณ์เนื่องจากการควรวรรณโรงเรียนทำให้มีครูสอนครบทุกชั้นมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากขึ้นมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนการใช้ทรัพยากรร่วมกันในแต่ละโรงเรียนที่มีการควรวรรณ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการการศึกษาทำให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพลดค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนพิเศษ เนื่องจากโรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการส่งเสริมการจัดการศึกษาจึงสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพในแต่ละบุคคล การจะประชุมวิถีสู่ทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อมอบนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้แก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ (ผอ.สพท.) โดยได้กำชับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กปีงบประมาณ 2562-2565 ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1.จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2.สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3.พัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา และ 5.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดทำเครื่องมือระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) โดยเครื่องมือดังกล่าวจะทำให้รู้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ใดบ้าง เพื่อจะได้จัดลำดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ผอ.สพท.จะต้องจัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 สิงหาคมนี้ ซึ่งโรงเรียนใดจะควรวรรณหรือเปิด ปิดโรงเรียนขนาดเล็ก ขอให้คำนึงถึงความเหมาะสมบริบทของแต่ละพื้นที่ (ไทยโพสต์, 2559 : ออนไลน์)

สถิติโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยปี 2562 พบว่ามีโรงเรียน 15,158 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 981,831 คน มีครูทั้งหมด 103,079 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในภาคเหนือ 3,659 โรงเรียน หรือร้อยละ 24 มีนักเรียน 211,460 คน มีครู 23,490 คน ภาคกลาง 2,550 โรงเรียน หรือร้อยละ 17 มีนักเรียน 177,092 คน ครู 17,942 คน ภาคใต้ 1,718 โรงเรียน หรือร้อยละ 11 มีนักเรียน 123,863 คน มีครู 13,157 คน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7,231 โรงเรียน หรือร้อยละ 48 มีนักเรียน 469,416 คน และมีครู 48,490 คน นอกจากนั้น ยังพบว่า มีโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีนักเรียน แต่ยังไม่สามารถยุบเลิกได้ จำนวนทั้งสิ้น 305 โรงเรียน แบ่งเป็น ภาคเหนือ 169 โรงเรียน ภาคกลาง 24 โรงเรียน ภาคใต้ 25 โรงเรียน และภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 87 โรงเรียน “สาเหตุที่โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ไม่มีนักเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ถูกควมรวมไปเรียนในโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งแล้ว แต่ในส่วนของอัตราครูและ ผอ.ไม่ได้ถูกโอนย้ายตามนักเรียนไปด้วย ซึ่งเรื่องนี้ต้องมีการมาหารือเพื่อเกลี่ยจำนวนอัตราครูและผอ.ให้มีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ครูเหล่านี้ได้ไปทำหน้าที่ช่วยราชการสอนในโรงเรียนที่มีนักเรียนควมรวม ส่วนที่ไม่สามารถยุบเลิกได้นั้น เพราะว่าการยุบโรงเรียนต้องขึ้นอยู่กับคณะกรรมการสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบจากชุมชน” เลขาฯ กพฐ. สภาพปัจจุบันของโรงเรียนขนาดเล็ก การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าผลการดำเนินงานยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ โรงเรียนขนาดเล็กยังคงใช้งบประมาณและ ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนระดับ ชาติ ยังไม่ เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับ โรงเรียน ขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ ในปีการศึกษา 2546 มีโรงเรียน เฉลี่ยร้อยละ 33.23 % ปี 2547 % มี 35.88 % ปี 2548 มี 37.94 % ปี 2549 มี 39.73 % ปี 2550 มี 41.90 % ปี 2551 มี 43.73 % ปี 2552 มี 44.63 ปี 2553 มี 45.82 % สัดส่วนครูต่อนักเรียน โดย เฉลี่ย 1:12.46 (ระดับประเทศ 1:19) (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น จำนวน 7,280 โรงเรียน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2551) จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบ ปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้าน การจัดการเรียนการสอน ด้านควมพร้อมทางปัจจัยของ โรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในแต่ละด้าน มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้ ปัญหาด้านการบริหารจัดการการจัดการศึกษาในอดีต รัฐบาล มุ่งเน้นการจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เพื่อการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ นักเรียนทุกคนได้เข้าเรียนแต่ในปัจจุบันควมจำเป็นดังกล่าวได้ลดลง ประกอบ กับประชากรมีแนวโน้มลดลง อย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ตอนต้น ดังนั้นจึงทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน มาก ซึ่งโรงเรียน ดังกล่าวมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่า โรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ ห่างไกล ความเจริญ พื้นที่บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนลักษณะ ดังกล่าวมีปัญหาในการเดินทางไปเรียน ทั้งโรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วน ใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ส่งผลให้ คุณภาพการจัด การศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจปัญหาด้านการเรียนการสอนในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อย ในแต่ละชั้นครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มควมสามารถเพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครู จำนวนหนึ่งต้องปฏิบัติ ทั้งในสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัดหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุ มาจากโรงเรียน ได้รับงบประมาณน้อย ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วยปัญหาด้านควม พร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เกณฑ์การจัดสรรหลาย ๆ

เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งในการจัดสรรเนื่องจากการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณดังนั้นจึงทำให้โรงเรียน ขนาดเล็กได้รับจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง เป็นจำนวนน้อย สภาพอาคาร เก่า ชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ยังมีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารรถตาม ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจน สำหรับตัวป้อนด้าน นักเรียนนั้น พบว่า นักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา นั้น ถึงแม้ว่าจะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน รูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว เกือบจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมาก หรือไม่ มีเลย ในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการ เรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควรจากการศึกษาวิจัยด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ ของการจัดการศึกษาทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ ได้นำเสนอข้อมูลผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ทั้งด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2561 : 1-3)

ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ที่ถูกควบรวบ มีทั้งหมด 21 โรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีสภาพขาดแคลนนักเรียน หรือ จำนวนนักเรียนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนระดับชั้นละ 1 ห้อง ครูที่ปรึกษาห้องละ 1 คน ทำหน้าที่ ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีชุมชนและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง แต่มีความประสงค์ที่จะรักษานูรักษณโรงเรียนไว้ เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนให้กับเด็กนักเรียนลดภาระการจ่ายเงิน 2) ด้านนักเรียน ต้องเดินทางไกลขึ้นและมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น 3) ปัญหาด้านบุคลากรทางการศึกษา ไม่เพียงพอและไม่มีความรู้ความสามารถนอกจากวิชาเอกของตนเอง การกำหนดมาตรการควบรวบโรงเรียนตามบริบทของพื้นที่ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้มีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการ ในรูปแบบโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล กลุ่มโรงเรียน และภาคีเครือข่าย (แผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กปีงบประมาณ 2562 – 2565)

สรุปได้ว่า จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การยุบควบรวบโรงเรียนขนาดเล็กมีการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้องการลดปัญหาต่างๆ เช่น งบประมาณที่ไม่เพียงพอในการแจกจ่ายให้โรงเรียนขนาดเล็กในต่างจังหวัดที่มีจำนวนมาก จำนวนครูไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ไม่ครบชั้นเรียน ไม่ครบวิชาเอก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทรัพยากรไม่เพียงพอ จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบหลายๆ อย่างเข้ารวมกัน เช่น การมีผู้บริหารและการบริหารที่ดี การร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน บริบทของท้องถิ่นและทรัพยากร ครูบุคลากรที่เพียงพอ ต่อการเรียนการสอนจะส่งผลให้การควบรวบโรงเรียนขนาดเล็กเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 ที่ถูกควบรวม 15 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูจำนวน 196 คน รวม 210 คน ดังตาราง

ตารางที่ 5 โรงเรียนที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ประเภทการศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู/ บุคลากร
1	ป่าขุนเจริญ วิทยา	นางสาวรุ่งรดา ผดุงฉีกุล	อนุบาล-มัธยมศึกษา ตอนต้น	1	15
2	พิชัยดาบหัก 1	นายนิรันดร์ ผ่องใส	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	14
3	บ้านป่าเช่า (ประชานุสรณ์)	นางสาวจิราพร กลิ่นขจร	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	9
4	ประชาชนอุทิศ	นางภุมรินทร์ จันทะคุณ	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
5	วัดวังยาง	นางภาวิไล ผ่องใส	ประถมศึกษา	1	11
6	วัดคลองนาพง	นางสาวอัจฉริยาภรณ์ รัก ตลาด	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	8
7	วัดสิงห์ศรีสว่าง	นายบดีรินทร์ พองใหญ่	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
8	บ้านแหลมทอง (ราษฎร์สามัคคี)	-	อนุบาล-ประถมศึกษา	-	5
9	วัดบ้านเกาะ	นายอดุลย์ อุตุ้ม	อนุบาล-มัธยมศึกษา ตอนต้น	1	18

10	วัดไร่อ้อย	นายสุทธิชัย ปานเอี่ยม	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	11
11	ด่านแม่คำมัน	นายมานะ แยังจันทร์	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	12
12	ชุมชนไผ่ล้อม วิทยา	นายสมศักดิ์ เสือน้อย	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	15
13	บ้านน้ำพี มิตรภาพที่ 214	นายสิทธิศักดิ์ จันทร์ดุง	อนุบาล-มัธยมศึกษา ตอนต้น	1	29
14	บ้านแสนขัน	นายนเรศ สุขเกษม	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	15
15	บ้านน้ำลอก (รัฐราษฎร์ รังสรรค์)	นายสุริยะ อยู่สืบ	อนุบาล-ประถมศึกษา	1	10
รวม				14	196

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ที่ถูกควรวรรณ 15 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2562 โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนในการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 136 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู ด้านทรัพยากร และด้านบริบทท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควรวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านโอกาสทางการเรียนของนักเรียน ด้านประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และด้านความ

พึงพอใจของผู้ปกครอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้ในงานวิจัยโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และแบบสอบถามที่ได้มีการนำไปใช้ในงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแนวคิด หลักการจากหนังสือ ตำรา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม
3. ร่างแบบสอบถามเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจและนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำมาหาความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้เทคนิค IOC (Index Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2548 : 138) มาใช้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของ ครอนบาค (ภัทรพร เกษสังข์, 2548 : 138) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน พร้อมสอดซองเอกสารจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด

3. ติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งฉบับและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) แล้วเทียบกับเกณฑ์ ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า 0.20 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.21-0.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.41-0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.61-0.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ ข้อมูลที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและการทดสอบสมมติฐานโดย ใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้บรรยายการวิเคราะห์ปัจจัย ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านบริบทท้องถิ่น และความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

2. ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จ ในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้าน

บริบทท้องถิ่น และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3. ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการทำนายที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Enter selection

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

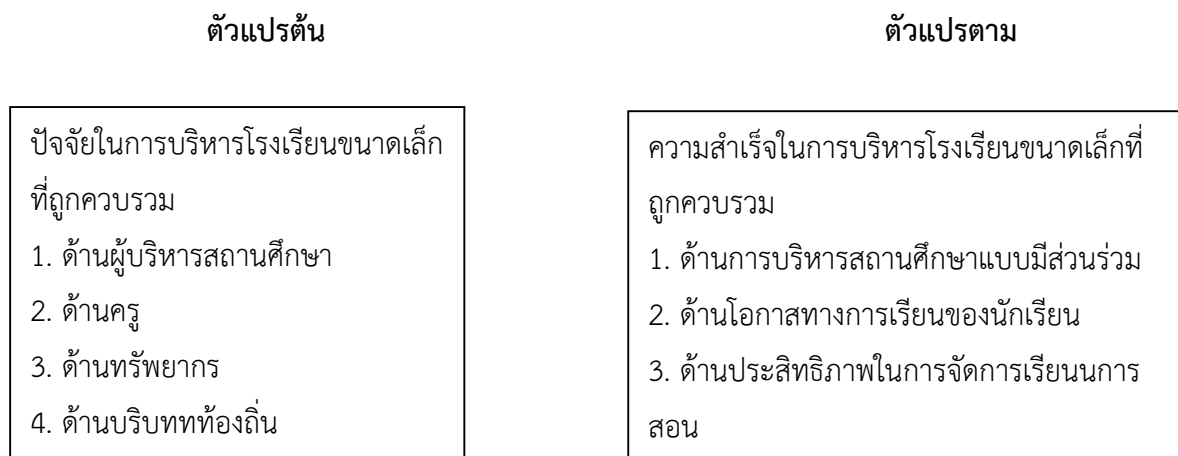
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ประสิทธิภาพในการพยากรณ์
f	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ F-distribution
**	แทน	การมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
b	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
SE _b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t-distribution)
Y	แทน	ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม
X1	แทน	ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา
X2	แทน	ปัจจัยด้านครู
X3	แทน	ปัจจัยด้านทรัพยากร
X4	แทน	ปัจจัยด้านบริบทท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	14	10.61
ครู	118	89.39
รวม	132	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	52	39.40
ระหว่าง 10-20 ปี	32	24.20
มากกว่า 20 ปี	48	36.40
รวม	132	100.00

จากตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 และครู จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 89.39 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 มากกว่า 20 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.60	0.39	มากที่สุด	1
ด้านครู	4.34	0.43	มาก	4
ด้านทรัพยากร	4.36	0.44	มาก	3
ด้านบริบทท้องถิ่น	4.50	0.70	มาก	2
รวม	4.45	0.49	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}=4.60$) ด้านบริบทท้องถิ่น ($\bar{X}=4.34$) ด้านทรัพยากร ($\bar{X}=4.36$) และด้านครู ($\bar{X}=4.50$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านผู้บริหารสถานศึกษา				
1. ผู้บริหารสถานศึกษานำองค์กรที่เน้นคุณภาพ ให้	4.53	0.55	มากที่สุด	7
ผู้เรียนเกิดคุณภาพตามหลักสูตร				
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน	4.55	0.60	มากที่สุด	6
สามารถปฏิบัติได้จริง				

3. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและชุมชน	4.65	0.59	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.64	0.56	มากที่สุด	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบเป็นขั้นตอน	4.62	0.48	มากที่สุด	4
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายองค์กรภายนอก	4.53	0.58	มากที่สุด	7
7. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความศรัทธาให้กับผู้ปกครอง และชุมชน	4.64	0.51	มากที่สุด	3
8. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน	4.70	0.46	มากที่สุด	1
9. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน	4.55	0.58	มากที่สุด	6
10. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์	4.59	0.52	มากที่สุด	5
11. ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการปรับตัวตามสถานการณ์	4.62	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ($\bar{X}=4.70$) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและชุมชน ($\bar{X}=4.65$) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X}=4.64$) และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความศรัทธาให้กับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}=4.64$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านครู

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ด้านครู	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีครูสอนครบชั้น	4.36	1.10	มาก	5
2. มีครูครบวิชาเอก	3.77	1.20	มาก	6
3. ใช้เทคโนโลยีร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.36	0.66	มาก	5
4. ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง	4.52	0.55	มากที่สุด	1
5. ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย	4.47	0.53	มาก	2
6. ครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	4.42	0.55	มาก	4
7. ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.45	0.55	มาก	3
รวม	4.34	0.73	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง ($\bar{X}=4.52$) ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย ($\bar{X}=4.47$) และครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.45$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีครูสอนครบชั้น (S.D.=1.10) และมีครูครบวิชาเอก (S.D.=1.20)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ด้านทรัพยากร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ด้านทรัพยากร	n=132			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ใช้นวัตกรรม วิจัย สื่อและเทคโนโลยีร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.37	0.54	มาก	4
2. ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย	4.44	0.55	มาก	2
3. ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	4.53	0.58	มากที่สุด	1
4. นิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ	4.38	0.57	มาก	3
5. จัดทำคู่มือการใช้สื่อ	4.23	0.64	มาก	7

6. มีการสร้างโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชน	4.32	0.58	มาก	5
7. ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอก	4.26	0.68	มาก	6
รวม	4.36	0.59	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}$ =4.53) ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย ($\bar{X}$ =4.44) และนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ =4.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านบริบทท้องถิ่น

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ	n=132			
ด้านบริบทท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ชุมชนสนับสนุนกิจกรรมของทางโรงเรียน	4.47	0.82	มาก	4
2. ชุมชนสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา	4.41	0.80	มาก	5
3. คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ	4.48	0.80	มากที่สุด	3
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน	4.52	0.76	มากที่สุด	2
5. มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง	4.59	0.74	มากที่สุด	1
6. ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด	4.52	0.70	มากที่สุด	2
รวม	4.50	0.77	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านบริบทท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ($\bar{X}$ =4.59) ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X}$ =4.52) ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ($\bar{X}$ =4.52) และคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ ($\bar{X}$ =4.48) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับความสำเร็จในการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	$\bar{X}$	S.D.
Y	1.000	0.552**	0.284**	0.676**	0.484**	4.48	0.47
X1		1.000	0.360**	0.507**	0.317**	4.60	0.39
X2			1.000	0.430**	0.148	4.34	0.43
X3				1.000	0.521**	4.36	0.44
X4					1.000	4.50	0.70

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) กับปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) มีความเป็นอิสระต่อกัน โดยความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ด้านครู (X2) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 ด้านทรัพยากร (X3) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.50

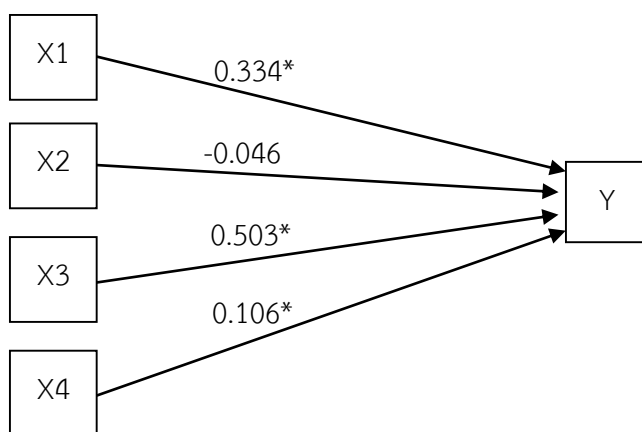
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ตัวแปร	b	β	SE _B	t	Sig
X1	0.334	0.279	0.086	3.888	0.000**
X2	-0.046	-0.042	0.075	-0.608	0.545
X3	0.503	0.471	0.088	5.695	0.000**
X4	0.106	0.156	0.048	2.187	0.031*
ค่าคงที่ (a)	0.467		0.391	1.195	0.234
R=0.732		R ² =0.536	f=36.643	Sig=0.00**	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 13 พบว่า ตัวแปรปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) ด้านครู (X2) ด้านทรัพยากร (X3) และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม (Y) ได้ 53.6% สำหรับปัจจัยในการบริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X1) และด้านทรัพยากร (X3) ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านบริบทท้องถิ่น (X4) ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังแผนภาพ

ภาพที่ 1 แผนภาพผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควบรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 และครู จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 89.39 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 มากกว่า 20 ปี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และด้านครู ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดพันธกิจให้สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา และชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการสร้างศรัทธาให้เกิดกับผู้ปกครองและชุมชน ด้านบริบทท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ให้การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ร่วมวางแผน พิจารณา แผนงาน โครงการ งบประมาณ ด้านทรัพยากร มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ ประยุกต์ใช้สื่อที่สามารถหาได้ง่าย และนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ ด้านครู มีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง รองลงมาคือ ครูมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย และครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู ด้านทรัพยากร และด้านบริบทท้องถิ่น มีความเป็นอิสระต่อกัน โดยความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ปัจจัยในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ด้านครูมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 ด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 และด้านบริบทท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.50

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 นำไปสู่การอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้บริหาร ด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และ ด้านครู เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะบริบทของผู้บริหารในปัจจุบันต้องสร้างเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนต่อการทำงานและทำให้เกิดความศรัทธาต่อชุมชน เพื่อยืนยันในเรื่องของผลสัมฤทธิ์และความปลอดภัยของตัวนักเรียน สอดคล้องกับ ศิริวิมล ใจงาม และ อดุลย์ วงศ์ศรี

คุณ (2548 : 25) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นของภาคเหนือตอนล่างปีการศึกษา 2548 ได้แก่ ด้านพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร ด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดนใช้โครงสร้างซีท (seat) สอดคล้องกับ ประมพร ทิพย์พรม (2563 :17) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริบทท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่มีเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็ง ในปัจจุบันชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนวางแผน พิจารณาแผนงาน โครงการ งบประมาณ จัดงานผ้าป่าและงานกุฐินเพื่อสนับสนุนโรงเรียนในชุมชนของตนเอง และต้องการดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เด็กได้อยู่ใกล้บ้าน สอดคล้องกับ วิมาลย์ ลีทอง (2563 : 63) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ควรจัดบรรยากาศภายในให้ร่มรื่นสะอาดและปลอดภัยและมีระบบการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการ ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาของตนเองในทุก ๆ ด้าน ด้านโครงสร้างองค์การ ควรวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและแบ่งความรับผิดชอบ ลดขั้นตอนการทำงานและเน้นการกระจายอำนาจ และ ด้านงบประมาณ ควรวิเคราะห์ จัดทำงบประมาณ โดยยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สอดคล้องกับ สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์ (2560 : 42) ได้กล่าวว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการและระดับประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและ ปัจจัยศักยภาพการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการบริหารจัดการ ด้านงาน ด้านคน และด้านเทคโนโลยี

ด้านทรัพยากรอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในปัจจุบันทรัพยากรภายในประเทศลดลงอย่างรวดเร็วและค่าครองชีพในชุมชนต่างๆ เพิ่มมากขึ้นดังนั้นการใช้ทรัพยากรในแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในบริเวณท้องถิ่นมีจำนวนมากให้เป็นประโยชน์สูงสุดสามารถประยุกต์ใช้กับสื่อได้มากมายหลากหลาย และการนิเทศติดตามการใช้สื่อสม่ำเสมอ เพื่อการประเมินการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด สอดคล้องกับ วิมาลย์ ลีทอง (2563 : 18) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ควรจัดบรรยากาศภายในให้ร่มรื่นสะอาด

และปลอดภัยและมีระบบการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการ ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาของตนเองในทุก ๆ ด้าน ด้านโครงสร้างองค์การ ควรวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและแบ่งความรับผิดชอบ ลดขั้นตอนการทำงานและเน้นการกระจายอำนาจ และ ด้านงบประมาณ ควรวิเคราะห์ จัดทำงบประมาณ โดยยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ พรณวดี ปามุทา (2559 : 28) ได้กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเมื่อ พิจารณาระดับความสำเร็จผลลัพธ์ด้าน นโยบายและการปฏิบัติ การเงิน สมรรถนะการให้บริการ และสภาพแวดล้อมภายนอก มีระดับความสำเร็จสูงสุด และผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และ เป้าหมาย ต่ำสุด

ด้านครูอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ในปัจจุบันครูควรมีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนเอง เนื่องจากการเรียนการสอนในปัจจุบันผลสัมฤทธิ์มีเกณฑ์ที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน ครูต้องมีความรู้รอบตัวที่มีความทันสมัย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่คงที่ ครูควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับ (นุญกร ปันพุมโพธิ์, 2561 : 20) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2560 จังหวัดสระแก้ว คุณภาพการสอนของครูด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูและด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในตัวตนของผู้เรียน การเรียนการสอนในปัจจุบันครูควรพัฒนาตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง ครูควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ร่วมมือกับ ชุมชนและผู้บริหารในการออกแบบการเรียนการสอนยุคใหม่ สอดคล้องกับ วัชรพงษ์ น่วมมะโน และ กาญจนา บุญส่ง (2558 : 17) ที่กล่าวว่า ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครู อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผู้บริหารและด้านนักเรียน อยู่ในอันดับต่ำสุด 2. ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารและสนับสนุนโรงเรียน และด้านการ พัฒนาคุณภาพนักเรียน อยู่ในอันดับต่ำสุด 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยอ้างอิงจากข้อมูล ด้านทรัพยากรด้านการร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อเป็นการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น
  2. ส่งเสริมศักยภาพให้โรงเรียนและบุคลากรให้เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น พร้อมทั้งอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ทันสมัยและนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง
  3. จัดกิจกรรมการสอนและฝึกทักษะปฏิบัติงานของนักเรียน ในช่องทางการหารายได้สมัยใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์, วิธีการตัดต่อคลิปวิดีโอเพลง เกม สื่อ , Cryptocurrency และ NFT
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในด้านอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทันสมัยของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวม
  5. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ถูกควมรวมเพื่อเป็นข้อมูลในการยุบและควมรวมโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์จิรา จุมพลหล้า, พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ และ พรทิพา หล้าศักดิ์. (2557.) *โครงการวิจัย กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐกุล รุณผาบ. (2557). การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก และแนวทางพัฒนาความเข้มแข็งของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 7 (2), 304-316.
- ณัฐรภา พวงธรรม. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบล เขต 5. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2550). การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก. ออนไลน์. สืบค้น 10 มีนาคม 2565. สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/158748>
- ธีระ รุญเจริญ (2545). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ: ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ธีระชัย แสงแก้ว และ เด่น ชะเนติยง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 11 (1), 117-131.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- ปรมพร ทิพย์พรม. (2560). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 10 (1), 109-120.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). จิตวิทยาบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพมหานคร.
- พรรณวดี ปามุทา. (2559). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัทธนันท์ หาราชภิรมย์โชค และ จิราภรณ์ กาแก้ว (2557). แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 6 (12), 95-108.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2548). การวิจัยทางการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มังโสด หมดะเต๊ะ และ พูลศักดิ์ โกสิยวัฒน์. (2562). การบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วารสารราชนครินทร์. 16 (2), 89-100.

- วัชรพงษ์ น่วมมะโน และ กาญจนา บุญส่ง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสาร Veridian e-journal ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8 (1), 1120-1131.
- วิจิตร ศรีสอ้าน และคนอื่นๆ. (2523). *หลักการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิมาลย์ ลิทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร. *ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร*.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2544). *โรงเรียน : องค์การแห่งการเรียนรู้ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วลินดา รสชา และ ฉลอง ชาตบุระชีวิน. (2564). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษาควบรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 9 (4), 1739-1751.
- ศิลป์ชัย อ่องตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*.
- สนั่น แก้วนุช. (2549). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่ง โรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์*.
- สมเดช สาวินดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*.
- สรคุปต์ บุญเกษม, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ และวินัย รังสินันท์. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 11 (1), 217-230.
- สุรพล พุฒคำ. (2544). *หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา : เอกสารประกอบการสอน*. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2563). *การศึกษาสภาพความ พร้อมและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของโรงเรียนหลักที่มีผลต่อการควบรวม โรงเรียนขนาดเล็กใน จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานฯ.

สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2564). *การศึกษาปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียน Stand Alone ในพื้นที่จังหวัดสงขลา*. สงขลา : สำนักงานฯ.

อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่ -- โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

Austin, E. G., & Reynolds, D. J. (1990). *Managing for improved school effectiveness: An international survey*. School organization, 10, 2-3.